

altitudinis, euolaret, hoc ab illa agrè impetrabat. Atqui hoc ego illi causas, quod cicurata fuerit, & domi perpetuò detenta torporem quandam & corporis, & animi contraxerit, tribuendum putauero. Scribit enim *Bellonius*, alioquin illam alacrem, animosam, & capite recto ac sublimi esse.

De Patria huius certi nihil asseuerare valeo. Is ipse enim, qui *Stelluto* meo hanc auem *Germanicam*; alijs postea *Indicam*; mihi *Lusitanicam* esse affirmauit, nisi ab *Indijs* in *Lusitaniam* allatam fortasse uoluerit. *Plinius Gallicam, Maritima* his uerbis.

Turpe Rauennatis guttur Onocrotali: *Italiam*; & *Rauennatem*, *Matthiolus Hetruscum* fecit, dum ait. In *Hetruria maritimis* vulgaris est, omnibus presertim his, qui circa *Argentarium* promontorium habitant, nam circa *Herculis portum*, & *Vrbicelli stagnum* frequens reperitur: Incole agrosito nominant. Hæc quantum fidei mereantur haud scio: hoc scio, plures *Matthioli* populares, vix pictos aliquando *Onocrotalos* uidisse, qui si ibi adeo frequentes essent, *Roma* & alijs *Italia* locis non tam peregrini æstimarentur. Alijs dicuntur *Padum*, alijs *Mantuanum* lacum amare; quibusdam *Danubij* accolæ perhibentur. Quod si ita est, non subito tamen *Aristotelis Pelecan* fuerit *Onocrotalus*; quod hoc authore *Pelecan* à *Strymone* ad *Istrum* seu *Danubium* migret, cum & in *Danubio* frequenter *Platea* siue *Cochlearia*; nonnullis *Pelecan* credita; capiatur.

Retulit mihi Nobilis Dominus *Ioannes Carolus Schaad*, quem supra quoque dum de *Lynce* agerem, laudauit: res olim in *Danubio* qui *Bauariam* interfluit, *Onocrotalos* globulis bombardicis peritos fuisse, & duobus interfectis, tertium adhuc viuum, ad *Serenissimi Bauaric Ducis* Aulam perlatum, ibidem annos quadraginta integros vixisse; hominum conuersatione apprime, & musica tam vocali quam instrumentali mirè delectatum fuisse. Canentibus enim, ac tubis clauentibus, libentissime assistebat, & erecto capite, atque inclinata ad musicam aure, qui tamen ipse asininum dicitur rudium edere; dalei simam illam sonorum harmoniam hauriebat. Confirmant hæc illa, quæ apud *Aldrouandum* leguntur de ætate *Onocrotali*, qui *Meckliniæ* quinquaginta annis alius fuit, & octuagenarius certò credebatur.

Cum autem sciscitarem ego, an *Bauaric* incolæ essent eiusmodi aues, à *Georgio Grembsio* populari meo, & *Serenissimi Electoris Bauaric* doctissimo Archiatro & Confiliario, his ille uerbis respondit. De *Onocrotalo* hoc scias. Velim, hanc auem non esse *Bauaric* indigenam. Cum enim *Serenissimi nostri Electoris* aucupes interrogarem, an in *Bauaria* indidicet, hoc ad unum omnes negarunt; sed à maritimis subinde locis huc aduolare; tam in *Danubio*, quam alijs *Bauaric* locis capi, asserunt. Præter pisces nihil vorare aliud. Memini me *Bamberge*, dum puer adhuc essem, iuxta *Peninsulam Geier* seruari dictam, eiusmodi auem, cum oblongo collo, & enormi guttore meo & aliorum plurimum cum stupore uidisse. Plurimæ etiam circa *Danubium* in *Vngaria* conspiciuntur, minus plures in *Croatica*, & pauciores in *Polonia*. In *Heluetia* rarissime capiuntur. In *Egypto* sæpe *Onocrotalorum* greges se uidisse *Bellonius* memorat. *Orientalis* etiam, *Author de Natura rerum*, facit. In *Finlandia* vero, & *Septentrionalibus* regionibus, *Olaus magnus* frequentes enumerat. Non

Valde dubium est, quod si natiuum ipsius folli.

In Danubio sæpe videntur.

Onocrotalus 40. annis in aula Bauaricæ vixit & mirè musica harmonia capiebat.

Georgius Grembsius primarius Electoris Bauaricæ Meicus.

In Bauaria sæpe videntur.

Danubium præcipuè amant.

In noua Hispania nudatur.

minis ratio huic nostræ Aui hic præfixi *Nouæ Hispaniæ* incolam esse similiter conuincit. *Ouidius* quoque in *Summaria* sua *Indiarum Occident. Historia*, & illius præcipuè tractus, qui *Terra ferma* Hispanis appellatur, animalia enarrans, Auis recordatur *Alcatraz* ibi dictæ, similis planè *Onocrotalo* eiusmodi, qualem ipse *Bruxellis* prandente *Carolo V.* ad iocum productum viderat, magna ex pelui piscibus & aquâ plena, rostro suo piscantem, & pisces integros deuorantem; Auem aut esse aquaticam & marinam, anserinos pedes habentem. Horum *Americanorum* autem *Onocrotalorum* scribit maximum saepenumero gregem conspici volantem, circa *Panamam* præcipuè, vbi mirum, & iucundum ad fluxum & refluxum maris habitatoribus spectaculum præbeatur.

Cum enim Oceano intumescente, & ad *Panamam* appellente, ingens piscium *Sardorum* aceras, & alluies simul congregetur, infinita *Onocrotalorum* eorundem multitudo aerem ibi obnubilat, qui in mare se modo præcipites dant, ut pisciculos suffurentur, modo in aera se subleuant, ut illis tuto vescaatur, idque toties repetunt, donec diræ suæ fami latis parentauerint. Sed quod adhuc magis ad spectatorum voluptatem facit, hoc est: quod alia ibidem grandes admodum, & rapacissima volucres dimorentur, *Caudæ infurcate* dictæ, quæ mirum est, quam *Onocrotalos* hocce persequantur, ut coacti etiam sint piscium prædam euomere, quam aues rapacissima illæ priusquam in mare decidat, inter volantem in aere piscantur. Subiungit demum tantum ibi *Onocrotalorum* numerum reperiri, ut *Christiani* ad scopulos, & insulas *Panamæ* ycinas, subinde mitterent pullos volatui adhuc ineptos depraedatum, quibus nauiculas & Canoas suas impleant, domumque reponent. Verùm cum propter nimium hi adipem haudquaquam esui sint idonei, eundem liquant & lucernatum vsui adhibent. *Nouæ itaque & veteri Orbi* haud desunt huiusmodi volucres. Itaque *Onocrotalus* iure merito dici possit *Cosmopolitanus*, hoc est vniuersi orbis terrarum ciuis & incolæ.

Insignes adeo duæ in *Onocrotalis* *Mexicanis* notæ elucescunt, ut per has à nostratibus primà statim facie, à quouis etiam internoscantur. Inuere si placeat. *Secundum*: quid huic cum *Oloribus* similitudinis quæso est? à quibus *Plinius* tamen vix *Onocrotalos* distare aiebat, nisi illo è faucibus altero veluti veteri genere propendente. Habet enim *Cygnus* collum longum: secundus hic *Onocrotalus* noster breuissimum, nec rostrum adeo erectum, quod supra quoque insinuaui. *Primum* autem à *secundo*, & nostri similiter *Orbis Onocrotalis*, rostro suo denticulato, manifesto latè discrimine separatur.

Aldrouandus in sui anatomæ *Onocrotali*, conspectam sibi fuisse ait superioris rostri mandibulam *Plantaginis* angustifoliæ, quin quæritur, quæ sit figura expressam gerentem, excurrentibus per eam quinque lineis, quæ cum asperæ fuerint, ac veluti oblonga tubercula, se credidisse eadem huic aui ideo data, ut comprimendo pisces ad inferiorem mandibulam, totidem veluti dentibus illos interimeret. At nostri huius *Onocrotali* longe diuersior est figura rostri, quod euidenter sanè dentibus est conspiciuum, tam supra quam quàm infra, rostri margines denticulatis apicibus insigniuntur.

Similes dentatas aues apud eundem reperio *Aldrouandus*, *Mergum* nimirum *Ciribatium*, in quo dentes esse scribit duros, firmos, terretos & reprofuram flexos.

Ouidius Onocrotalos in India Occident. Terra firma ait esse.

Quomodo ibi pisces iustitiae.

Pariter ibi dicitur.

Onocrotalus est Calmopsianus hoc est vniuersi orbis ciuis.

Duo sunt quibus Meckliniæ hæc Onocrotalis dicitur.

Nostri Onocrotali habent tubercula quadam loco dentium.

Alia dicitur aues quæ Aldrouandus.

Hoc

Hoc ipsum in aue Fibrio Bellonij reperitur. Anseres quoque ferratis esse dentibus scimus, quos elegantissimis apud Petronium Arbitrum verbis, Encolpius ille fabularum dux, nobis descripsit. Vix ad castra, inquit, hostiolum proferam, cum ecce tres Anseres sacri, qui ut puto, medio die solebat ab anu diaria exigere, impetum in me faciunt, sedeq. ac veluti rabioso stridore circumstante trepidantem, atque alius runcam meam laceras, alius vincula calcamentorum resoluit, ac trahit: cuius etiam dux ac magister sanitae non dubitat crura meum serrato vexare morsu. Cardanus tamen lib. 10. subtilitatum, inter omnia animantia minimo esse capite aues ob volatum voluit. Ad huius paruitatem duo ait sequi: primum, ut stolidae essent, alterum ut dentibus carerent.

Hunc Scaliger Exercit. 241. more suo false ridet. Et ne de paruitate capitis hic quicquam aduersus ipsum ex eodem Scaligero asseram, dentes aut esse & aibus Diomedis, & Anserino generi, & alteri illi Cornicis magnitudine Oceani incolae, quae Balanae os hiantis ingrediatur, venterculum erodat, cor petat, & tam vastam belluam interficiat, quae a stultibus eiecta postmodum & secta, aues eiusmodi viuas intra se nutritas plures habeat pinguisimas, & in cibis gratissimas.

Non desituitur suo interim praerogatio Cardanus. Plinius enim grauisissimus author lib. 11. cap. 37. Volucrum nulli, inquit, dentes praeter Vespertilionem. Veros autem, & alucolis suis infixos Vespertiloni dentes esse, meum inter murem & auem ambigentis huius animalis Sceleton ostendit, quod maiore ideo est industria filo argenteo connexum, quia subtilissimis a Natura fuit officulis compactum.

Sed quid Vespertiloni cum aibus commune est, si solum excipias volatum? Huic enim nec pes, nec vera sunt alae, nec pedes habet autium. Ad sunt praetera vbera, & est viuipara bestiola, & caudam insignem trahit, quae quoniam non nisi in Sceletro videretur, aliquibus deesse fuit credita. Estque ut vno dicam verbo, Mus volans. Poterat igitur absolutio potius sermone Plinius nullam auem dentatam esse pronuntiare. Nam eiusmodi veros dentes in nulla adhuc volucris inueni, quarum plures tamen & vidi, & aperui. Quid igitur? monstrane Natura fuerint, si quas aues dentibus minaces exhibemus?

At non liber hic omnem dentium notionem excutere, sed id alio magis commodo loco. Hac sola puto, controuersiam hanc distinctione interea solutum iri: si dicamus nempe, analogice quosdam dentes dici, quod aliquam cum veris similitudinem, tam si ipsam figuram intuearis, quam si actionem respicias, gerant.

Dentes igitur quoque nominabuntur, licet haudquaquam alveolis infixi per gomphosin hex illis vel arte eximi possint, vel morbo vetustate excidere soleant, quemadmodum in perfectis plenisque quadrupedibus vsuuenit: sed ex ipsa vel maxilla, vel rostro exorti non contigui, sed continui illis, Serrae alieuius denticulatae figuram exhibeant, non forma ut in nostris sit dentibus, distincti, nec ad determinata ac varia masticationis officia distributi. Concedenda enim nonnunquam videtur Naturae etiam, non Oratoribus solummodo & Poetis metaphora: vsus, si loco haec verorum dentium praesertim, pinnis quibusdam dentiformibus abutatur. Quinetiam absque his sola laborum acutae ad frangendum, & sciendum in nonnullis tantum pollet, ut dentibus nihil

subit
Hinc Scaliger refutat
Cardanus a Plinio defenditur
Vespertilonis meum Sceleton monstrat hinc cum aibus nihil esse commune
Aues verae non habent dentes veros
Quid ad hanc controuersiam respondeo
Naturae nonnunquam metaphora videtur

nihil concedant. Noui, cum quidam temerario proflus ausu, ex Testudinis marinae maxillae ore, pressum adhuc, fixumque. Truttia caput (nam plurimis haec alijs Truttis, capita saltem, in piscina quaedam morsu praesciderat) extrahere satageret, nec dentes eius, quod nullos haberet, pertimelceret, huic semipollicem subitae a bestia hac praemorsum fuisse, sine dentibus quidem, aut non sine vicario dentium instrumento, nouacula instar ferme incidente. Habet enim haec rostro margines praecutos, itaque artificiose compositos, ut inferiores simplices a superioribus bifidis, pyxidibus modo recipiantur, & arcte aded claudantur, ut quicquid apprehendant, diuidant necesse sit, atque comminuant. Sunt mihi tam marinae, quam terrestres exquisita scelerata Testudinum: in quibus hoc mirabile valde extiterit, quod Pulmones non in medio ventre seu thorace, verum sub diaphragmate, inusitatissimo Naturae ordine, repererim. De quarum anatomia alia vice. Hoc meum magis magisque Paradoxon interim corrobora, nullum a pulmonibus receptum aerem cor ingredi, de qua re supra aliquid, dum de vitulo bicipite agerem commentus fui.

Sed hic mirari subit, cur Onocrotalo Mexicano dentes dati fuerint, qui ad tria in plerisque alijs animantibus inferuiunt officia, ad vocem inquam explanandam, masticationem iuuandam, & vim aduersus alia animalia propulsandam. Atqui vox nostris etiam edentulis est Onocrotalis: masticatio molaribus potius quam ferratis, quales hic conspiciuntur, fit dentibus: defensio vero exerts tributa est, exerts autem nulli sunt, quibus ferrati, Plinio teste: nec auis haec nostra multum est belligera, ut exerts egeat dentibus. At natura nihil frustra molitur. Quid igitur stabiendum? Plinius idem lib. 11. cap. 37. Praeterea in os vergentes sunt dentes, ait, ne excidant cibi, nullum habentibus retinendi adminiculum. Huiusmodi plane sunt dentes huius Onocrotalo exotico in os recurui, ut his capiat commodius, retineat facilius, deglutiat perfectius.

Et tales proflus in os vergentes dati sunt dentes etiam inter pisces voracissimo, & anthropophago, Lamiae inquam seu Carchariae, veluti cum admiratione in capite carnis denudato vidi selquipedalis tantum longitudinis, quod in Cassiani Putei Lyncei, iam saepius laudati musaeo adseruatur. Hoc quatuor solummodo dentium ordinibus est instructum, & ob id ut conicio iuuenulae alicui fuit ablatum, cum sex alioquin ordines habeat, & ad eam, bestia haec Cerberum infernalem rictu suo terribilissimo emulans, immensitatem excrescat, ut Rondeletius scripserit, aliquando Massiliae Niceae captas fuisse Lamias, in quarum ventriculo homo loricaus inuentus fuerit. Quinimo seipsum, ait, in Santonico litore eam oris gulaeque vastitate Lamiam conspexisse, ut hominem etiam obesum facillime capere potuerit, & canes ventriculum eius, piscium reliquias voraturi subire commode valuerint. Quare existimare se Ionam in eiusmodi piscis ventriculo, diuinae providentiae viuum triduo obseruatum fuisse. Sunt igitur huiusmodi ferrati dentes, non ad masticandum, sed rapiendum potius, & elcae suae vulnera raptim insfigendum, a Natura efficti. Hinc non est mirum, alicui ex Onocrotalis etiam Americanis nostris, voraciori quippe animali, ex rapto furtim, & ut diximus in fluxu ac refluxu maris Sardinum praeda viuenti, tales etiam dentes concessos fuisse. Et sic finio, plura qui velit Aldrouandum adeat.

Rostrum acutissimum loco dentium Testudine datum
Pulmones in ventre inferiore Testudinis
Cui vsui esse possint dentes Onocrotali
Terribiles dentes & rictus in Lamia

A C I T L 7
Mergus Americanus.

IO. FABRI LYNCEI DESCRIPTIO.

MERGORUM familiae aggregari hanc auctem debere, totius videtur corporis habitus praeseferre. Penitus enim ad *Anates* pertinere eam, rostrum refragatur, quod minime largum, sed omnino acutum longumque hic existit. Nigricat autem, nisi quod extremitatem versus luteolum sit. Oculi flammanes cum nigerrima pupilla. Superior pars capitis cum crista ad collium reflexa, ad fuscedinem tendit, quo colore superior quoque pars corporis tingitur. Alarum pennae maiores in marginibus albescant. Cauda, quam reliquum corpus, dilurioris nigriusculi est coloris. Inferior tamen colli, ventrisque regio plumis albenibus vestitur. Instar *Anatis* pedes gerit, tres in digitos quidem diuisos, (calce sua addit a) sed hos membranâ simul coriacea, & laciusculâ coniunctos natationi idoneos. Crura pedesque eiusdem sunt coloris, castanei nimirum. Notandum hic, rostrum longius paulo, & acutum magis, quam sculptum est, in pictura profare.

SCHOLIA EIVSDEM.

QUOD penitus in hoc aquaticarum avium pelagus, piscandi illas, captandique gratiâ me promoueo, eò in Syrtis magis incido laboriosas, & obsecratio celo meras palpo tenebras, eò in Syrtis magis incido laboriosas, & obsecratio celo meras palpo tenebras. Hanc enim, quam praemanibus habemus, coloribus suis egregie depictam, & membrorum proportionem suam apte scriptam, in *Mergorum* genere reponendam esse. Auem, animus diu suavit, nec adhuc penitus diffusadet. At cum *Mergis* interim ipsis, & ego mergor, & dū auxilium à veterum nostrorum monumentis imploro, auxiliatricem quidem hi manum mihi porrigere tentant, verum ambo demum à vorticibus illis obsecritatum, & perplexitatum inuolueris, quae oscitantia nobis antiquorum in describendis aibus peperit, profus absorbemur.

Viderur
hac auis
ad mergos
pertinere.

Sed de Mer
gis apud
veteres ma
xima est
difficultas.

In

In primis enim, cum *Mergi* vocabulum haud Graecae sit originis, & à Graecis illis scientiarum culminibus *Aristotele* praecipue, nos pleraque nunc temporis mutuemur, varia Iuniorum qui *Gracos* interpretati sunt, naturae fuerunt opiniones, quoniam vox Graeca, *Mergos* significare debeat. *Mergos* enim vbiuis in aquis obuias volucres quin veteres Graeci nouerint, extra omnem controversiam esse debet. Sed cum & *Anates* aquis se mergant, & *Mergis* vulgò, hoc tempore ita appellatis, in pluribus signis sint simillimae, hinc non leuis & haec dubitatio orta fuit: an *Mergorum* etiam nomine *Anates* donare aequum esset.

Aristoteles lib. 2. cap. 1. vbi aquaticorum animalium differentias assignat, inter ea, quae in aqua quidem degunt, in hac victum, sed non aquam pro victu capiunt, nec ibi pariunt, etiam *Mergum* collocat, Graecâ voce *Aethiam* eum appellans: hanc enim vocem & *Gaza* & *Scaliger* ita vertunt. Et hic quidem eo loci, *Mergum*, inquit, Latini, quoniam mare agat: hoc enim est mergere, Graeci à colore fusco dicitur. Est autem sub vno summo genere cum *Ardeis*. Atqui hoc ipsum *Scaligeri* argumentum, *Aethiam* *Aristotelis* esse *Mergum* à colore fusco quae *Mergus* obrinet, desumptum; vnde & nomen *Aethiopus* datum, persuasit forsitan *Edoardo Vuotono* Anglo cap. 144. lib. 7. de different. animal. pro *Aethia* *Aristotelis* *Cornicem marinam* potius reponendam esse. Eandem esse, inquit, *Aethiam* cum *Kopos* dicitur, id est, cum *Cornice marina*: Authores sunt *Hesichius* & *Suidas*: Quâuis rursus *Aethiam* & *Cornicem marinam* separet *Arrianus*, ut apud eundem legere est *Vuotono*.

Aldrouandus & ipse audiendus: *Ornithologus*, inquit, ex cuiusdam eruditissimi *Hispani* relatu *Mergum coruum marinum* (*Cuerus marino*) *Hispanis* appellari asserit. Sed hoc nomen apud eos tantum forte *Mergi* speciem significat, illam scilicet, quam *Mergum magnum*, nigrum, & *Carbonem aquaticum* *Albertus* vocat, & multi *Aristotelis* *Coracem* seu *coruum marinum* esse volunt. Idem de *Anglorum* *Cormorant* est dicendum. Sed idem *Aldrouandus* ait postea, hic more suo cuique suum se relinquere iudicium, cum nihil certi hic statui posse videatur. Quid? quod aliqui, ut *Perionius*, credunt *Virgilium* *Falicas* appellare, quas *Aratus* *Aethias* dicit. Alij, inter quos *Scaliger* quoque, existimant *Mergos* ad *Ardeas* pertinere. *Bellonius* aliam ac peculiarem auctem producit, in *Creta* vrinari solitam, diuersam à *Cormorant* & reliquis *Mergis*, eamque *Aristotelis* *Aethiam* esse arbitratur.

Huc facit non exigui momenti argumentum, quod *Aristoteles* lib. 5. cap. 9. *Hist. An.* dixerit, *Mergi* (hoc est *Aethia*) & *Gavia saxi maritimis oua bina, ternauae ponunt*. *Plinius* vero lib. 10. cap. 22. *Mergos* suos in arboribus nidificare scripserit. Ex quo loco cogere nonnulli volunt, *Mergos Latinos* non esse *Aethias* apud *Gracos*, cum aues quae in marginis scopulis nidos fabricant, quam maxime differre videantur ab illis, quae in arboribus pariunt. Quamuis hoc ego tanti non faciam, cum *Plinius* haec ibi verba legantur. *Gaviae in petris nidificant, Mergi etiam in arboribus*. Quasi dicere velit, *Mergos*, & in saxis, & in arboribus nidum ponere solere. *Anates* certe filuetres siue lacustres, à quibus *Mergi* non multum differunt, licet còtinuò in aquis degant, fide dignissimorum tamen, partim relatione, partim experientia ipsa edoctus noui eas non modò turmatim in *Germania*, ex locis illis, vbi aquae gelu rigescunt, & corio durissimo clauduntur, discedere, calidiora loca petere, & in itinere sepe integros agros herbis satis luxuriantes

Dubitarur
quae vox
Graeca la-
tius Mer-
gu signet.

Putant ali-
qui Mergu
esse Aristo-
telis Aethiam.

Alij per
Aethiam
alias aues
signant.

Argumen-
tum ex *Plinio*
Aethia
& *Mergo*
esse
differetes

Huc argu-
mento re-
sponderetur.

denudare, & herbam illam ad radicē vsque demerere ac deuorare: sed sua semper oua in proximis arboribus veteribus ponere, ibique, ne à maribus reperiantur, abscondere. Mares enim harum vbi oua inuenerint, frangunt, & denorant, vt suis cum famellis denuo coire queant. Exclusis verò pullis, vnum post alterum ore arripientes in vicinum deportant lacum, donec omnes cōgregauerint. Deinde matres per totum diem pullos comitantur, donec pennis hi corpore recti liberè natate, securè auolare, & cibum sua sponte querere valeant. Interea tam ardenti suos amore pullos prosequuntur, vt licet fugentur, redeant tamen subito, ipsosque imbelles filios sub alis, ab omnibus tutos insidijs tegant, & quantum licet, tueantur.

Sed non est mirum aquaticas aues etiam ad sicca concedere. Nam *Virgilius* etiam lib. 5. *Aeneidos* ipsos gaudere *Mergus* locis siccis nouit, cum *apricos* eos his verbis, & *apricis statio grassissima Mergis*, vocat: licet hoc ita *Aldrouandus* interpretetur, quod ament loca ideo aprica, vt siccescant, cum aquis continuo fere immergantur. Mirum hoc magis est, quod mihi iucundum simul & ridiculum præbuit spectaculum: cum viderem *gallinam*, terrestrem volucrum, que pullos *Anatinas* excluderat, quæq. eos ceu mater ascititia comitaretur, quando iam ad paludem forte fortuna *anaticula* illa: prima vice peruenissent, & relictis pullis *gallinæ* socijs suis, *Natura* duce, aquas peruisissent; cum viderem inquam, *gallinam* eam hæsitantem diu, gemebundam, glocitantem, & *anaticulas* suas euocantem: tandem, quod plus apud has *Naturæ* motus, ceu veræ matris amor & instinctus posset, quam affectus quo in noueræm veluti suam, *gallinam* inquam nutriculam, ferebantur, redire noluisse comperi. Vnde & *gallina* aduersus naturalem suam inclinationem, materno potius amore, quam noueræali odio commota, aquam ingressa & ipsa, & aliquouſque *anaticulas* illas natando comitata fuit.

Verumenimvero nondum de *Mergo* sopita hæc lis tota est: nouum hic ego ex *Ouidio* argumentum, & nouum simul emergere *Mergum* procurabo. Cum *Æfacus* regia progenie fatus, nymphen adamasset *Hesperien*, hæcque insectantem fugisset, & à *Colubro* morsâ interiisset, *Æfacus* dolore motus, vt mortem sibi simul conscisceret, è scopulo in mare se præcipitem dedit. Sed huius *Teihys* miserata cadētis, molliter ipsum excepit, & plumis textit, & in *Mergum* vertit. Quod dū ille agrè ferret, & mori continuo tentaret, sub mare repetitis vicibus mergebatur. Huius descriptionē ex *Ouidij* libri vndecimi sine *Metamorphosicon*, cum ad nostrum iuuentum mirè faciat, huc adferre planè necessarium est. At igitur:

Indignatur amans se inuitum vivere cogi,
Obstariq. anima, misera de sede volenti
Exire, vique nouas humeris assumpserat alas,
Subuolat, atque iterum corpus super æquora mittit.
Pluma leuat casus, furit Æfacus, inque profundum
Pronus abit, leuissiq. viam sine fine retentat.
Fecit amor maciem: longa internodia crurum,
Longa manet ceruix; caput est à corpore longè.
Æquor amat, nomeng. manet, quia mergitur illo.

Consi-

Considerandi hi quoque diligenter sunt, qui in principio huius fabula leguntur versus:

Protinus aut idem, si fors tulit, hic quoque dixit,

Quem mare carpentem substrictaq. crura gerentem:

Aspicis, (ostendens spatiosum in guttura mergum)

Regia progenies, &c.

Hæc profecto verba, nisi omnia me fallunt, descripta signa, minimè nobis eam depingunt auem; quam hoc tempore pro *Mergo* venditamus. Quare locus hic *Ouidianus* etiam *Aldrouando* negotium faceffit: ob id inquit, *peculiarere hic Mergum describi: quis autem ille sit, vnicuique ex his Ouidij verbis harolari licitum esse.* Certum enim est, nostris vulgaribus *Mergis collum*, nec adeo productum, nec longa internodia crurum esse, quin ab *anatum* cruribus non multum ea recedere. Et propterea *Ornithologus* dicebat, veteres non plura *Mergorum* genera fecisse, quod cum *Anatibus* ea confuderint. Sunt enim *Mergis* nostris crura, non admodum abloluta, & breuiora potius, & non eodem situ, sed posteriorius: quam obrem incommodè ingrediuntur. Et vt lib. de *Natura rerum* legitur: *pedes habent in cauda, ita, vt in terra stantes instar hominis pedibus erectis præseferant.*

An autem *Ouidianus* hic *Mergus* tam affabrè descriptus, sit idem cum *Virgiliano* & *Lucretiano* (hi ambo Poetæ enim non corporis figuram, sed clamorem potius designant, varium pro varia tempestate) adhuc valde est ignotum. Et *Virgilius* quidem *Georgicor.* lib. 1.

Tam sibi tum curuis malè temperat vnda carinis,

Cum medio celeres reuolant ex æquore Mergi,

Clamoremque ferunt ad littora, cumque marina

In sicco ludunt Fulice.

Lucretius autem lib. 5.

Accipitres atque ossifraga, mergiq. marinis

Fluctibus in salso vitium, vitæq. petentes,

Longè alias alio iacium in tempore voces,

Et cum de vitium certant prædaque repugnant;

Et partim mutant cum tempestatibus vna

Rauciferos cantus.

Hæc cum animo meo probè consideranti omnia, in mentem venit; nullam ex illis auibus, quas *Aldrouandus*, & ante hunc *Ornithologus Germanus* pro *Mergis* descriperunt, verum *Ouidianum Mergum* esse. Quare quouis contendere pigrore aufim, nulli aptius aliti, carminibus supra delineatam formam, quam illi, quæ omnibus nunc *Ciconia nigra* vocatur, conuenire. Videtur hanc meam coniecturam *Oppianus* quoque ratam habere, cuius verba (cum is ad manus mihi iam haud sit) ex *Aldrouando* recitabo. *Ethiæ* (has mergos plerique vertunt) *insatiabiles sunt*, ait, & *maximè voraces, pisces ingestos maximo reddunt, atque etiam vinos nonnunquam. Sole inter amphibias aues volitando piscantur, ita vt simul vtrumque faciant. Congros, Anguillas, & alios lubricos leuisq. pisces deglutiunt. Alios quoque pisces Delpbinorum & Canicularum instar*

M m m 3 star

Aquaticæ aues etiam in sicco oua ponit.

Gallina terrefris volucris etiam aquas perit.

Authoris nouus Mergus ex Ouidio allatus.

Hic ex libris *Metamorphosicon* describitur.

Ouidij Mergus non potest esse ille quem nunc ita vocamus.

Rationes afferuntur.

Dubitatur an Virgilij & Lucretij mergi sint idem cum Ouidiano

Probabile valde est Ciconiam nigram didicim, esse Ouidijmergum.

Rationes huius afferuntur.

star persequuntur. Ex his luce clarius est meridiana: *Aebiam*, siue *Mergum* hunc in magnarum subfellijs auium volitare, cum *Congros Anguilla*sq. possit & viuas deuorare, & viuentes per alium reddere. Hoc autem *Ciconias* albas factitare (quibus *nigra* magnitudine respondent) *Germani* norunt, quibus auis hæc est communissima. In vulgò dictis *Mergis* tam maioribus quàm minoribus, tale quid hæcenus minimè est animaduersum; vt qui corporis mole longè à *Ciconijs* superantur, Noui, qui autopsia didicerunt, *Ciconias*, & *Pasiones*, cum sepius serpentes, quos deglutierant, per podicem viui illis exissent, erecto vropygio adparietem, tam diu anu applicuisse ne inuitis elaberentur, donec sensissent nempe intus serpentem demortuũ fuisse. Vocamus autè *Ciconiam* communii nomine *Albam*, hæc nigra quod pennis vestiatur. *Nigram* verò *marinam* hanc *Ciconiam*, quam *Ouidij Mergum* credimus esse; quòd excepto ventre, tota nigricet: albis verò nigricet alarũ pennis alcerà illa *Germanie* & *Gallie* communissima; in *Italia* verò rarissima; adornatur. Ego sanè viginti octo his annis, quos

Ciconijs
& Pantonibus
Per Podicem
deglutiti
serpentes
exant.

Quæ differe-
rentia sit
inter Ciconiam
& albam.

Ciconia al-
ba in Ger-
mania fre-
quentissimè
in Italia ra-
rissima.

Vnam sola
author Ro-
ma vidit
in viginti
octo annis.

Ciconia
nigra in
de venia:
& quò a-
beant.

Nigra Ci-
conia siue
Mergi Oui-
diani exa-
cta descri-
ptio.

Author ha-
bet Sceler-
yon huius.

Ouidij de
lineatio
examina-
tur.

Romæ egi, non nisi semel; & vnicam quidem albam in culmine *Turris Comitum* (*Terre di Conti* vulgò) conspexi *Ciconiam*, nescio quo vento huc perlatam. *Aldrananus* quoque *Italus* se nondum, iam tamen senex capularis, *Ciconiam* (quòd ager hanc *Bononiensis* non alar) vidisse fatebatur. Sed mirandum prorsus: cum ceterum sic *Ciconias* ante hyemis aduentum, ex *Germania* ad loca tepidiora, & calidiora migrare; *Italia* autem *Germania* sic contigua, & calidior, quòd huc non peruolent. Quare optimè *Plinius* dixit lib. 10. cap. 20. *Ciconia quoniam è loco veniant, aut quò se referant, incertum adhuc est. E longinquo venire non dubium, eodem quo Grues modo, illas hyemis, has æstatis aduenas.* *Aristoteles* quoque lib. 8. *Hist. anim.* cap. 16. inter aues quæ hyeme latent, & *Ciconiam* numerat. Verum apud *Aristotelem* capitis huius sensus adeò latet, vt neque *Gaza*, neque *Niphus*, neque *Scaliger* illum satis hæcenus eruere potuerint, quos adire poteris interpretes. Atque de *Ciconia alba* hæc obiter dicta satis sint.

Nigram verò *Ciconiam*, siue *Mergum* hunc nostrum *Ouidianum* diligentius describere lubet, cum hunc domi meæ & exenterari, & perpolitum ex hoc *Scleton*, integrum inter alia plura adhuc existens, erigi curauerim. Huius longitudo à rostri cuspide ad pedes vsque, sex cum dimidia, est spithamarum, quam eandem mensuram expansæ alæ conseruiunt. *Rostrum* solum, (in quo lingua subrubens & breuis conspicitur,) *Romanum* pedem est longum, duarum verò spithamarum crura sunt. Capacitas *gulæ* tanta erat, vt auct per pedes appensa, ex eadem sua sponte *rana* grandis excideret, & adhuc quatuor integræ in eius *ingluvie* reperirentur. In *stomacho* verò ex duriore carne compacto, officula erant plurima *ranarum*, & exueta quædam massa, fimo haud absimilis. *Cerui* etiam sesquispithamam erat longa. *Pedes* & *crura* macilentia. Quæ omnia *Ouidiane* descriptioni apprimè quadrant:

Substrictæque crura gerentem;

Hoc est, non in breuitatem contracta: sed macra, & exilia, veluti *substrictam*, hoc est, aridam pellem & cutem dicimus. Dixerat enim postea *Ouidius*: *Fecit amor maciem*. Et addit, *Aspicias (ostendens spatiosum in gutture mergum)* Hoc est, tantæ capacitatis *gulam*, vt & *ranas* integras, easque plures, & vt *Oppianus*

vult

vult, viuas quoque *Anguillas* & *Congros* ingurgitare valeat. Hunc *Mergum* quoque nostrum, siue *Ciconiam nigram*, vt iam à me annotatum est, insinuare voluit, vbi dixit, idem *Naso*: *Longa manet ceruix, caput est à corpore longè*. Adfuit demum *longa internodia crurum*. Solum pennarum colorem *Ouidius* nobis haud depinxit, qui talis est, vt & ipsum ego examinaui, & ad viuum artifice pictoris sui manu, coloribus exprimi curauit sæpe iam memoratus *Cassianus Puteus* noster *Lyncus*. Alarum, dorsoque totius color subniger est, vsque ad ventrè imum. Hæc tamen nigredo subcæruleo, purpureoq. licet obscuriore, colore est mixta, sed præ dominante fuscèdine, in maioribus præcipuè alarum pennis. Collum à dorsi colore iam amplius recedit, & gratissima quadam subcærulei, purpurei, rubescentis, subvirescentisq. miscela oculos mirè delectat. In *Columbarum Anatumq.* collo eundem repereris florentem colorem. Et quoniam non nisi inferior ventris regio longè sub peccore incipiens, plumas habet albicanes & molliores; auis tota, nigra potius propterea, quàm alba appellatur. Gracillimus est in oculorum orbita, in toto rostro, in cruribus, pedibusq. puniceus, & *Minium* antiquorum, siue *Cinabrium* nostrum æmulans rubor: quæ omnia simul iuncta, hoc est, magnifica corporis totius structura, & ex varijs iucundisq. coloribus composita symmetria, auem oculis nostris exhibent elegantissimam. Non est quidem omnino *palmipes*, vt *Anates*; sed tres pedum digiti tenaci tamen ad medietatem vsque membrana cõnectuntur, calce sua retro satis longa, & vngue forti roborata. Quare non sine ratione *Oppianus* *Aethiam* hanc *amphibiam* dixit, quòd nempe volando, & natando sibi victum indagare possit. Et *Ornithologus* ideò in *Heluetia* hanc reperiri in siluosis, montanis, simulq. in fluuiatilibus locis, bene animaduertit.

Huic nostræ opinioni robur addit, quòd à nullo veterum *Ciconia nigra* hæc designata fuerit. Vnum enim genus solum *Ciconiarum*, album illud, quod in vrbibus agit, in summis tectis, fumariorum cuspidibus, & turrium apicibus nidus adificat, ab *Aristotele* & *Plinio* proditum fuisse, animalium historię ab ipsis editæ probè nobis contestantur. *Albertus* tamen hunc *Mergum* nostrum, *Ouidianum Ciconijs* associat, dorso omnino nigram, ventre subalbam, & in locis non habitatis ab hominibus, sed in paludibus deserti nidificare eam voluit. At si colorem acutiore oculorum acie perlustrares, non est niger, qualis in veris *Ciconijs*; sed ex varijs mixtus, qui *anatibus* nonnullis, *Indicis* præsertim dictis, est vsitatus. Atque, vt ex aucupum nostrorum mihi fide constat, paludibus, lacubus, & maritimis ripis hæc affident aues, in has volant aquas rapinæ inhiantes, & sæpe sub has sese mergentes piscando vitam sustentant. Non est admodum frequens *Romæ* hæc auis, quæ nonnunquam tamen cum alijs maritimis alitibus in *Campo Floræ* venù exponitur. Tã verò piscosum caro habet fœtorè saporemque, vt etiã *Felis* nostra illã sibi proiectam auersaretur, nec attingere vellet.

Neque est quod mihi obijcere quis possit: veros *Mergos* piscibus potius, quibus infidantur, vesci; in hac autem *Ciconia nigra* nos nihil piscium, sed *ranas* meras reperisse: Insuper *Ornithologus* in sua dissecta hac *Ciconia nigra* inuenit quiquilias quasdam stercorosas, cum reliquijs *scarabæorum*, vel *locustarum*, eorundem nempe capita & vaginas; vnde conijcit eam tum herbis, tum crusta

inre-

Vocatur ni-
gra & ta-
men non
est verè ni-
gra.

Cur vocetur
amphibia.

Ciconia
nigra à ve-
teribus non
reperitur
descripta.

Hæc circa
paludes &
loca mari-
tima repe-
ritur.

Caro ha-
bet pisci-
sum odorè.
Varijs ei-
bis vesci-
tur.

Hoc etiam Ciconia alba facit, quæ raras lepentes & apes vorat.

in natura...

Cogente fame animalia non raro edunt inuicem sibi.

Exemplum de Talpis, quæ carnes etiam vorant.

Mira structura dentium in Talpis.

An Ciconia nigra sit Ibis.

Ibis Aegyptio est propria tantum.

intestis veluti insectis. Existimo enim non inter quadrupedia solummodo, sed quoque in volatilibus pampaga quædam reperiri animalia. Nouimus Ciconias albas serpentibus, lacertis, ranis, non modò intentas & infensas; & ob id lege in quibusdam regionibus cautum esse, ne interficiantur, cum à venenatis illas purgent animalibus: sed nouimus hoc quoque, inuisas simul esse illis, qui aluaria plurima habent, & mellificio dant operam: mirum est enim, quàm ingens Apibus damnum inferant, cum floribus insidentes incautas adoriantur; & confestim deglutiant, vt in earum ventribus myriades Apum non raro reperta fuerint. Quare huius gratià nocenti, non arcentur modo à pratis, sed sclopetis etiam percutunt nonnullis in locis, & prorsus necantur.

Verùm quid magis mirabile, quàm cogente fame aliquando ab hominibus non solum, sed vilissimis quoque animalibus ea deuorari alimenta, quæ nunquam prius gustauerunt? Talpas sub terra viuentes solo radicem esu vitam traducere certissimum est. Nuperrimè tamen binas viuentes captas, viginti quatuor horarum spatio ex pede suspensas domi habui: ac cum iuberem vt puer meus alteram viuam aperiret, vt internorū viscerum structuram in ea, & cordis rectius motum intueret; vbi primùm alteram huic dilaniata famentem admouerem, tam rapido motu, tam auido morsu in mortuam viuam inuolauit, vt non cessarit, nisi & intestina, hepatis, ventriculū, cor, pulmonesq; prius, quin carnem omnem musculosam, sola pelle & ossibus integris remanentibus, quàm citissimè absumpsisset, atque ita integram ferme animal in aluum suam recondidisset. Quæ & ipsa met Talpa viginti alijs suspensa horis vixit, & post mortem vix quicquam in ventriculo suo chyli, ex tanta carnis portione reliquum habuit. Influxit profectò Natura hoc cæcum animal pulcherrimo dentium ordine, cui similem prorsus in nullo adhuc alio conspexi. Valde autem (quod vix credideram) murium dentes ab his variabant. Habent enim Talpa in vtrauis maxilla sex incisores, binosq; caninos, & hos superiores triplo longiores inferioribus, & quinque vtrinque molares pectinatim, & ad amussim se ipsos recipientes, atque durissimam quamq; materiam comminantes molaresq; ita vt tota dentium series, ad triginta sex ascendat, & tam abiectum, lucifugum, cæcum, subterraneum, pusillumq; animalculum, hominem Nature magnum miraculum, quaternario dentium numero etiam superet.

Atque hæc mea de Ciconia nigra, est sententia: quæ si cui minus ardet, is veteri nos doceat, & auem cumprimis producat, cui Ouidiani Mergi notæ competant magis, & ad quam speciem similiter auium, hæc eadem Ciconia nigra sit reducenda, astruat Non ignoro placere nonnemini, hanc Ciconiam nigram, Ibin facere. Sunt enim Ibes ex Aristotelis testimonio lib. 9. Hist. anim. cap. 27. Alba & nigra. Sed obstat imprimis: quòd hic nempe author Ibes, siue Irides Aegypti incolas facit, quam mirè amari ab illis scribit Alianus, propter humiditatem, lib. 15. cap. 20. Si quis enim, ait, vi atque impetu Ibin ab Aegypto exportet, illa quidem ab insidiatoribus coltionem capit, vel cum magna sua pernicie: mortem enim sibi fame consciscens, raptoribus studium in se exportanda extra Aegyptum vatum esse ostendit. Et idem Plinius lib. 10. cap. 28. Inuocant & Aegyptij Ibes suas contra serpentium aduentum. Hanc alij timent rursus auem, vnde Iunenalis Sat. 15.

Cro-

Crocodylon odorat. Pass. hæc, illa pauca saturam serpentibus Ibin. Per Ibin puto rapacem diramq; volucrem intellectam ab Ouidio fuisse, quod Elegia sua in Ibin mordacissimè demonstrauit, cum detractorem, inimicum & calumniatorem suum, suppresso proprio, Ibis saltem nomine dire profcindit, & mala huic simul omnia imprecatur. Secundò repugnat, quod Ciconia hac nigra, siue Mergus Ouidij rostrum habeat rectum, Ibis vero aduncum. Plinius enim lib. 8. cap. 27. Simile quiddam, inquit, & volucris in eadem Aegypto monstrauit, quæ vocatur Ibis: rostri aduncitate per eam partem se peruens, quæ reddi ciborum onera maxime salubre est.

Post tam varias igitur disceptationes hæc tandem subiit mentem sententia, posse forsitan non incongruè Gallis Anglisq; Auem dictam Cormorant, antiquorum Mergum appellari, de qua necesse prorsus iudico hic illa enarrare, quæ Carolus Antonius Puteus obseruauit in piscatione, quam auis hæc exercebat in Gallijs, præsentibus huic ludico spectaculo Christianissimo Rege, & Illustrissimo Cardinale Barberino; hoc verborum tenore ad me perscriptum.

Solent in Anglia assuefacere Coruos marinos ad piscium prædam, nõ aliter atque nos in Italia, volucres rapaces ad auium rapinam edocemus. Venditur autem ita edocti Corui marini pretio nõ exiguo. Huiusmodi piscatoriam venationem in gratiam Legati Cardinalis Barberini exhibitam, & Coruos seu Cormorant, simul piscantes in Fontebellaquensi, Gallicè Fontenablo, dicto loco quatuor vidimus, qui omnes cum vuluere quodam maximo Galliarum Regi ab Anglis Rege dono missi fuerant, vna cum haru auium magistris & instructoribus. Corui hic sapius in canali ibidè in Truttarum piscatione exercitabatur. Dum autè è cubiculis suis ad piscinas transportarentur, capita & oculi ipsis obuolabantur, ne in transitu perterrescerent. Detrahis igitur vbi ad flumina peruentum erat, obuolucris illis, & ima colli parte prius per ligulam coriaceam leuiter astricta, ne deglutire quos caperant pisces, valerent, in torrentè præcipitabantur. Hi repente aquis sese immergebant, diuque sub his pisces velocitate mirabili sequebantur fugientes, quas vbi assecuti rapuissent, ex aquis emergebant; piscemq; quilibet rostro suo leuiter compressum deglutiebat, donec quatuor vel sex pisces hoc modo quibus ingurgitasset. Tum demum à magistris suis Anglicanà linguà ad manum seu pugnum vocabantur, ad quem obedientissimi conuolabant, & paulatim pisces omnes, vnum post alterum nempe, eosq; tantillum saltem rostri pressurà lætos euomebant. Finita autem piscatione, loco eminentiore his coruis collocatis, ligulam ex collo soldebant, viâ ipsis ad ventriculum liberà permisa, & pro cibo, prædæ partem cuiuslibet piscem vnum inquam, proijciebant, quem dexterrimè hi per aera descendente hiantè rostro excipiebant. Voces autem quibus ad manum vocitabantur hi Corui, erant Con, Con, (Germani dicebant Kum, Kum) quod linguà Anglicanà, nihil aliud sonat, quam Veni, veni, Hæc Carolus Antonius Puteus, cuius supra quoq; industriam in explorandis animalium plexorumque, Auium tamen præcipue proprietatibus, iure ac merito laudauimus. Immenfi laboris esset, si nunc eas quoque controuersias componere auisim, quæ de hac ipsa aue Cormorant occurrunt. An sit Corax nimirum, siue Coruus.

Aqua-

Ibis ad rapaces videtur pertinere.

Quid Ouidius per Ibin suam intellexerit.

Cur Ciconia nigra non possit dici Ibis.

Videtur Cormorant Gallorum esse Mergus antiquorum.

Carolus Anton. Puteus piscatione quæ Anis, cormorant dista, exercet ad aurorem exactè perscriptis.